

Scenariusz lekcji historii w klasie IV z wykorzystaniem tablicy multimedialnej

Temat: Tadeusz Kościuszko na czele powstania

Cele lekcji:

Uczeń:

- poprawnie posługuje się terminami: konstytucja, reformy, powstanie, kosynierzy, monarchia, zaborcy,
- określa czas wydarzeń: 1791 rok – uchwalenie Konstytucji 3 maja, 1794 rok – powstanie kościuszkowskie, 1795 rok – trzeci rozbiór Polski,
- wyjaśnia przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego,
- ocenia postawę społeczeństwa polskiego w sytuacji zagrożenia niepodległości państwa,
- wyraża własną opinię na temat decyzji o rozpoczęciu powstania kościuszkowskiego,
- wskazuje na mapie ziemie zabrane Rzeczypospolitej w poszczególnych rozbiorach oraz miejscowości: Kraków, Raclawice, Maciejowice, Warszawę,
- omawia znaczenie bitew pod Raclawicami i Maciejowicami,
- wyjaśnia przyczyny klęski powstania z 1794 roku,
- omawia zasługi Wojciecha Bartosa podczas powstania kościuszkowskiego.

Metody pracy:

- metoda aktywizująca – burza mózgów,
- rozmowa nauczająca (pogadanka),
- praca z podręcznikiem,
- praca z ilustracją
- praca z tablicą interaktywną,
- praca z mapą.

Formy pracy:

indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik Historia klasa IV
- tablica multimedialna.

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

1. Czynności organizacyjne: sprawdzenie obecności, podanie tematu lekcji.
2. Nauczyciel prezentuje cel ogólny lekcji: wyjaśnienie znaczenia powstania kościuszkowskiego dla losów państwa polskiego.
3. Wybrani uczniowie przypominają, w jaki sposób wojny prowadzone przez Polskę w XVII wieku wpłynęły na stan kraju.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel omawia trudną sytuację Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku. Wyjaśnia, dlaczego kraj borykał się z problemami wewnętrznymi oraz opisuje próby jego ratowania poprzez uchwalenie Konstytucji 3 maja. Zwraca przy tym uwagę na przyczyny pierwszego i drugiego rozbioru Polski.
2. Uczniowie na podstawie mapy „Rozbiory Polski” prezentowanej na tablicy multimedialnej wskazują ziemie zabrane Rzeczypospolitej podczas pierwszego i drugiego rozbioru.

3. Uczniowie mają za zadanie odpowiedzieć na pytanie: „Bić się czy nie bić?”. W tym celu cała klasa pracuje metodą burzy mózgów. Poszczególne osoby zgłaszają swoje odpowiedzi dotyczące zadanego problemu.

4. Nauczyciel przedstawia sytuację panującą w Polsce po drugim rozbiore. Wymienia przy tym przyczyny, które zdecydowały o wybuchu powstania kościuszkowskiego.

Następnie cała klasa zapoznana zostaje z „Przysięgą Tadeusza Kościuszki”. Na tablicy multimedialnej pokazany jest obraz, na którym Kościuszko składa przysięgę oraz puszczone jest nagranie z tekstem przysięgi.

5. Nauczyciel opisuje przebieg i upadek powstania kościuszkowskiego. Wyjaśnia terminy: „powstanie” i „kosynierzy”. Przybliża także postacie Tadeusza Kościuszki i Wojciecha Bartosa. Uczniowie zapoznają się z filmem przedstawiającym historię powstania *Panoramy Racławickiej* zamieszczonej na tablicy. Chętna osoba udziela odpowiedzi na pytanie: „Czym różni się sposób walki wojsk rosyjskich i kosynierów ukazany na obrazie?”.

6. Nauczyciel omawia skutki klęski powstania kościuszkowskiego. Następnie wybrany uczeń na podstawie mapy „Rozbiory Polski” wskazuje ziemie zabrane Polsce podczas III rozbioru.

Faza podsumowująca

Za pośrednictwem tablicy multimedialnej uczniowie dopasowują pojęcia poznane na lekcji do odpowiednich określeń

Zadanie domowe:

Na mapce konturowej uczniowie zaznaczają ziemie zabrane przez zaborców w poszczególnych zaborach.